

Stoupne-li kurs cenných papírů za jistotu složených, takže hodnota jich přesahuje obnos povinné jistoty, není přece skladatel jistoty oprávněn žádati za vrácení přebytku.

Nevyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti do zamítnutí žádosti za vydání přebytku v hořejší právní větě uvedeného, a to z těchto důvodů:

Co se týče stížnosti odpůrkyně do zamítnutí její žádosti za vrácení přebytkového krytí v obnosu 372.000 Kč nastalého stoupaním kursu moučných půjček, hájí stížnost ta stanovisko, že podle toho, jak kurs cenných papírů za jistotu vložených stoupa, jsou stěžovatelé oprávněni přebývající cenné papíry si vybrati, jenže by v případě poklesu kursu byli zase povinni jistotu doplňovati, ba mají za to, že mohou kdykoli složit za celý obnos jistoty hotovost a vybrati si všechny cenné papíry, a »na obrátku« zase tuto hotovost vybrati a nahraditi cennými papíry; mají tedy za to, že chtějí-li, mohou každý den jistotu složenou vyměňovati. V tom se ale nalézají na zjevném omylu. Neboť nehledě ani k tomu, zda by takováto hra odpovídala vážnosti soudního jednání, dlužno zdůrazniti, že na předmětech složených za jistotu nabývá ten, pro koho složeny, zástavního práva, o čemž nemůže býti nižádné pochybnosti vzhledem k povaze věci a předpisu § 1373 obč. zák., podle něhož jistota zřizuje se zástavním právem (zástavou ruční neb hypotekou) nebo, o kterémž případ však zde nejde, výjimečně rukojmími. Marně tedy stížnost snaží se jistotě zřízené složením moučných půjček, tedy cenných papírů, povahu zástavního práva odargumentovati, popírajíc jak jsoucnost titulu (§ 449 obč. zák.) tak tradice (§ 451 obč. zák.). Přeceť je tu titulem zjevně zákon, totiž předpis § 6 cit. zák. o obmýtné smlouvě a tradicí je nastalé složení k soudu, učiněné v prospěch druhé strany. Že se neskládá jistota do rukou druhé strany, nýbrž uschovává u soudu, děje se jen v zájmu bezpečnosti skladatelovy, na povaze složení jako tradice to však ničeho nemění. I § 56 posl. odst. civ. s. řádu stanoví, že složením jistoty k soudu nabývá druhá strana na ní práva zástavního. Jestliže však navrhovatelé nabyli zástavního práva na složených moučných půjčkách, tedy se právo to vztahuje i na každý přírůstek (§ 457 obč. zák.), tedy i na přírůstek kursovní, z čehož jde, že by se tento směl skladatelce vydat jen se svolením zástavních věřitelů, které však zde uděleno není, naopak tito se tomu bránili. Skladatel jistoty musí si již při složení rozvážit, co bude pro něj výhodnější, zda složení jistoty v hoto-

vosti (jež ovšem se na úrok uloží) nebo v cenných papírech a podle toho se zaříditi.

Zákon nezná ustanovení, že když se zástava z h o d n o t í, má věřitel příslušný přebytek dlužníku vrátit a žádá-li to tedy stěžovatelka, žádá to protizákonně, t. j. proti § 457 obč. zák. Naopak ale má zákon předpis, že když se zástava z n e h o d n o t í, musí dlužník zástavu v jistých případech doplniti (§ 458 obč. zák.). To odpovídá úplně povaze věci, neboť zhodnotí-li se zástava, neděje se dlužníku žádná újma, vždyť až svou povinnost splní, bude mu zástava vrácena; znehodnotí-li se však, děje se věřiteli újma, že není se svým nárokem už kryt, a tak by se dalo v opačném případě, kdyby totiž moučné půjčky klesly pod kurs, v jehož výši složeny byly, uvažovati, zda není stěžovatelka povinna jistotu doplniti, což by odpovídalo § 6 cit. zák., podle něhož má jistota stále míti výši soudem určenou.

Také § 56 odst. 1. c. ř. s. stanoví, že cenné papíry čítají se podle kursu, jež mají v den složení a § 62 odst. 2 téhož řádu, že nestačuje-li složená jistota, může druhá strana žádati za její doplnění, kdežto ani zde není předpisu, že skládce může žádati za vrácení části cenných papírů, když kurs jejich stoupl, čímž správnost hořejšího výkladu předpisu občanského zákona potvrzena.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 23. srpna 1927 č. j. R I 520/27. A. H—k.

I když žádost za rozluhu podle § 16 rozl. zák. pro nedostatek souhlasu odpůrcova právoplatně zamítnuta, může býti souhlas ten kdykoli platně udělen a možno pak žádost zamítnutou obnoviti.

Nejvyšší soud souhlasná rozhodnutí nižších stolic, které žádost za rozluhu podle § 16 rozl. zák. pro nedostatek odpůrcova souhlasu zamítly, zrušil a prvému soudu uložil, aby pomina užitý důvod zamítací po případném doplnění řízení znova rozhodl, a to z těchto důvodů:

Nejvyšší soud sice neúchylně setrvává na stanovisku, že souhlas s rozlukou podle § 16 zák. rozl. může dán býti platně teprv po podání žádosti, nejvýše v ní nebo současně s ní, a že tedy souhlas předem na př. již při dobrovolném rozvodu udělený stranu neváže a soudu pro vyslovení rozluky nestačí, avšak zde jde o případ zcela jiný, na nějž tento skutkový stav nedopadá.